

Nye kapitalkrav til pengeinstitutter.



Baggrund

I april 2013 blev den mest omfattende regulering af banker til dato vedtaget af parlamentet i EU, herunder implementering af blandt andet Basel III-regimet i EU omfattende højere kapitalkrav og indførelse af likviditets- og fundingratio. Reguleringen blev vedtaget efter et længere forløb, hvor der blandt andet har været set på, om svagheder i bankreguleringen forårsagede eller måske medvirkede til at forstærke finanskrisen. Faktum er, at en række banker ikke har klaret krisen, og at regeringerne i en række lande på et hidtil uset niveau har været tvunget til at understøtte banksektoren.

Et af de interessante spørgsmål her er, hvorfor en række banker var robuste og i stand til at modstå meget store markedsmæssige chok, mens andre med tilsvarende kapitalniveauer var ude af stand til at klare sig. Umiddelbart lå den afgørende forskel på de to i forhold som kvaliteten af basiskapitalen, likviditeten og ledelsen. Under alle omstændigheder viste det

nuværende reguleringsregime (Basel II) sig ude af stand til at afhjælpe eller absorbere de problemer, som en række banker fik i løbet af krisen, og som mange stadig slås med. Det har fået myndighederne til at se på, om bankreguleringen har været tilstrækkelig, og dermed også om, hvor reguleringen har skullet ændres eller strammes op. I dette notat vil vi redegøre for de regler, der er en følge af disse overvejelser direkte udmøntet i Basel III og i den forordning (CRR) og det direktiv (CRD IV), der følger af implementeringen i EU.

Reglerne indføres fra 1. januar 2014

Faktum er, at en række banker ikke har klaret krisen, og at regeringerne i en række lande på et hidtil uset niveau har været tvunget til at understøtte banksektoren.



Grundlæggende om reglerne

Grundlæggende forhold om CRD IV, CRR og Basel III

1.1 Generelt om Basel III

Basel III er udarbejdet af Basel-komiteen, der har til opgave at udvikle internationale minimumstandarder i forhold til nødvendig kapital i et kreditinstitut.

Grundlæggende skal solvens også fremover beregnes som forholdet mellem kapital og risikovægtede aktiver og mindst udgøre 8 procent. Basel III indeholder herudover en række skærpselser i forhold til, hvad der kan medregnes i kapitalen, men også med hensyn til, hvor meget kapital en bank skal have. Derimod er beregningen af de risikovægtede aktiver i store træk uændret (enkelte undtagelser). Hertil kommer forslag til gearing, store engagementer og likviditet. Hovedtrækkene i reglerne er:

- Mere og bedre kapital: Der fastsættes højere krav til størrelsen af bankens egenkapital, og kvaliteten af supplerende kapitalelementer skal forbedres.
- Mere balanceret likviditet: Der sættes fokus på, at banker skal styre deres likviditet betydelig mere end før, så de også kan være klar til stressede markedsbetingelser.
- Gearingbegrænsning: Der indsættes en simpel topklausul på, hvor meget balancen kan være i forhold til egenkapitalen.
- Kapitalkrav for derivater: Der foretages en udvidelse af kravene til kapital i forhold til anvendelse af derivater, herunder indeholder Basel III anvendelse af clearingcentraler (CCP), jf. kravene i EMIR, hvor formålet er at minimere risikoen for, at der kan komme tab som følge af, at den ene part i en transaktion ikke kan honorere aftalen. Denne modpartsrisiko vil blive pålagt et såkaldt CVA-krav.
- Kapitalbuffer: Der indføres to nye buffer (kontra cyklisk kapitalbuffer og kapitalbevaringsbuffer), der skal styrke bankers modstandskraft mod tab.

Herudover søger de nye regler at reducere kreditinstitutters afhængighed af eksterne kreditvurderinger, idet det er ønsket, at investeringsbeslutninger og vurderinger af større eksponeringer ikke alene bliver baseret på kreditvurderinger, men også på egne kreditvurderinger. Det bemærkes, at der ikke er forskel på Basel III's og EU's definition af kapital. Der er her en 1:1-sammenhæng.

Umiddelbare konsekvenser af disse tiltag er f.eks.:

1. Bankpakke II-hybridkapital kan ikke medregnes efter 31. december 2017.
2. Bankens supplerende kapital amortiseres de sidste fem år inden udløb – mod fire år i dag.
3. Der skal ikke længere foretages fordeling mellem kernekapital og supplerende kapital af en række fradrag. Disse fradrag skal foretages 100 procent i kernekapitalen.
4. Ejerandele i andre finansielle virksomheder vil have en betydelig indvirkning på kapitalkravene.

1.2 Hvad er forskellen på CRD IV/CRR og Basel III?

De nye EU-regler i form af CRD IV og CRR indeholder udover de forskellige Basel-forslag også en række andre forhold, der skal styrke reguleringen af området. Det gælder således:

- Aflønning: Øgede krav i forhold til variabel og fast aflønning af risikotagere.
- Forbedret governance: Styrkelse af krav til bestyrelsens involvering og risikostyring samt Finanstilsynets overvågning heraf.
- Diversitet: En større diversitet i bestyrelsens sammensætning tilstræbes, herunder i alder, køn, geografisk herkomst samt uddannelses- og erhvervs-mæssig baggrund.

- Udvidet transparens: For at bevare tilliden til den finansielle sektor blandt almindelige borgere skal der være større transparens vedrørende de udførte aktiviteter i forskellige lande specielt i relation til overskud, skatter og subsidier.
- Indførelse af forskellige systemiske buffere: Kapitalen skal styrkes i de såkaldte SIFI-institutter, og der kan fastsættes yderligere krav til ledelse og corporate governance i øvrigt.

1.3 Hvad indeholder direktiv og forordning?

De nye regler består af et direktiv, der behandler områder som ansvar for tilsyn, risikostyring og corporate governance og en forordning, der behandler beregning af kapital.

Det er centralt, at det bliver en ensartet implementering i hele EU. Som udgangspunkt vil det derfor ikke være muligt for de nationale myndigheder at fastsætte højere nationale krav til kapital.

Der kan dog være særlige forhold, der kræver et tillæg, for eksempel som følge af systemiske forhold eller makroforhold. Det vil eksempelvis være muligt at fastsætte højere krav til boligudlån med henblik på at undgå boligbobler. De nuværende muligheder for de enkelte tilsynsmyndigheder i Søjle 2 bevares således også. Hvis Finanstilsynet vurderer, at en bank har en højere risiko og dermed skal have en højere kapital, skal beslutningen herom principielt tage højde for stabiliteten i det finansielle system i hele Europa. Det er også muligt at implementere hele direktivet nu i stedet for at anvende overgangsreglerne frem mod 2019.

Kapitalkravsdirektivet (CRD IV) (stærke links til national lovgivning – mindre foreskrivende)	Forordning (CRR) (detaljerede og meget foreskrivende bestemmelser i ét regelsæt)
Adgang til at påbegynde og fortsætte forretning	Kapital
Fri udveksling af finansielle tjenesteydelser	Likviditet
Tilsynsmæssige forhold	Gearing (leverage)
Corporate governance	Modpartskreditrisiko
Sanktioner	
Kapitalbuffere	

Søjle 1 – fleksibilitet

Fleksibilitet hos medlemsstater alene med hensyn til at forøge kapitalkrav				Medlemsstaters fleksibilitet med hensyn til at forøge krav til kapital, likviditet og risikovægte		Ethvert tilsynsmæssigt krav
SIFI-buffer	Systemisk risikobuffer	Kontracyklisk kapitalbuffer	Kapital bevaringsbuffer	National makro-fleksibilitet–	Forøgelse af vægte for fast ejendom og strengere krav (LTV)	Aktiviteter delegeret til Europa-Kommissionen
CRD 131	CRD 133	CRD 135-140	CRD 129	CRR 458	CRR 124	CRR
<p>1) Obligatoriske GSII-tillæg mellem 1 og 3,5 procent afhængigt af SII-niveau</p> <p>2) Andre frivillige SII-tillæg på op til 2 procent fra 2016 og frem</p>	<p>Frivillige systemiske risikobuffer på alle eller dele af institutter for at dække strukturelle eller systemiske risici</p> <p>1) Fra 2014 og frem kan medlemsstaters myndigheder fastsætte buffer på 0-3 procent mod underretning til Europa-Kommissionen, EBA og ESRB</p> <p>2) Buffer kan fastsættes mellem 3 og 5 procent fra 2015 og frem med notifikationskrav som ovenfor, men Europa-Kommissionen udtaler en holdning. Hvis holdningen er negativ, er det følg eller forklar</p> <p>3) Over 5 procent skal medlemsstaten have tilladelse fra Europa-Kommissionen gennem indstilling fra Kommissionen, før buffer kan fastsættes</p>	<p>Bufferrate baseres på långivning i forhold til BNP. Banker etableret i andre medlemsstater skal anvende den samme buffer på eksponeringer mod kunder baseret i medlemsstaten på op til 2,5 procent</p>	<p>2,5 procent bevaringsbuffer</p>	<p>Medlemsstaten skal notificere og retfærdiggøre strengere forholdsregler overfor Europa-Kommissionen, EBA og ESRB</p> <p>Kommissionen skal vedtage en udtalelse i tilfælde af potentiel forvridning af det indre marked</p> <p>Rådet kan afvise Kommissionens negative udtalelse. Omfanget af tiltag er bredt og omfatter for eksempel begrænsninger i store engagementer og risikovægte</p>	<p>Baseret på rapporterede tab på fast ejendom kan myndighederne fastsætte højere risikovægte på op til 150 procent og strengere kriterier med hensyn til LTV</p>	<p>Europa-Kommissionen kan vedtage delegerede sagsakter med mulighed for midlertidige (1 år) krav for områder som egne midler, store engagementer, oplysningskrav og likviditet for specifikke eksponeringer i sektorer og regioner eller for risici i medlemsstaten, der påvirker det interne marked eller væsentlige dele heraf</p>

Sektion 2

Kapitalelementerne

2.1 Hvad er (regulatorisk) kapital i Basel III?

Den regulatoriske kapital er som udgangspunkt mere forsigtig end den regnskabsmæssige kapital. Første princip er, at alene kapital, der er tabsabsorberende, kan kvalificere som regulatorisk kapital, så selv uventede tab kan absorberes, og banken stadig kan være solvent. Der er to typer kapital:

1. Going-concern-kapital tillader, at instituttet kan fortsætte sine aktiviteter, og hjælper til at undgå insolvens. Betegnes også Tier 1.
2. Gone-concern-kapital hjælper med at sikre, at indskydere og seniorgæld kan betales tilbage, hvis instituttet går ned. Betegnes også Tier 2.

Bankernes samlede kapital, basiskapitalen, består fortsat af tre elementer:

- Egentlig kernekapital (ikke-hybrid kernekapital) (CET1)
- Hybrid kernekapital (A-Tier 1)
- Supplerende kapital (Tier 2)

Den egentlige kernekapital (CET1) sammen med den hybride kernekapital udgør samlet kernekapitalen. Den egentlige kernekapital er således egenkapital efter diverse fradrag (fx løbende underskud, udbytte, immaterielle aktiver og visse investeringsselskaber). Ved opgørelse af risikovægtede aktiver bliver der set bort fra "sikre" aktiver, mens der ved mere risikable aktiver tildes en højere vægt. Herudover vægtes eventualforpligtelser.

Basiskapitalen består således af kernekapital og supplerende kapital lagt sammen.

2.1.1 Egentlig kernekapital (Common Equity Tier 1)

Der er fastsat en række krav til, hvad der tæller som egentlig kernekapital. Det er som udgangspunkt sådan, at den regnskabsmæssige egenkapital ikke vil være lig med den egentlige kernekapital, selvom det godt kan være tilfældet. Der er flere centrale krav til kapitalen, hvoraf flere synes ret naturlige, såsom at der er tale om indbetalt kapital, der ikke er funded af instituttet, og som ikke betales tilbage, medmindre der er tale om likvidation. Herudover skal kapitalen kunne absorbere tab, før det går ud over andre.

Der skal være klare og tydelige oplysninger separat i balancen om denne del. Hertil kommer:

- Minoritetsinteresser og visse kapitalinstrumenter (hybrid og supplerende kapital) indregnes i kapitalen for den konsoliderede gruppe, når de pågældende døtre er banker (eller tilsvarende) og i øvrigt lever op til minimumkapitalkravet og kapitalbevaringsbufferen.
- Signifikante investeringer i ikke-konsoliderede finansielle virksomheder skal fratrækkes den egentlige kernekapital. Der er dog i den politiske aftale mulighed for at anvende metoden i direktivet om finansielle konglomerater i stedet for Basel III.
- Skatteaktivet kan indregnes, afhængigt af hvor pålideligt det er, at instituttet kan anvende aktivet. Hvis anvendelse er usikkert, skal det fratrækkes den egentlige kernekapital.

Hvis den egentlige kernekapital falder til under 5,125 procent, skal der foretages konvertering af hybrid kernekapital mv.

2.1.2 Hybrid kernekapital

Hybrid kernekapital skal opfylde en række kriterier, hvor kravene er blevet øget i forhold til de gældende regler. Hybrid kernekapital beskriver en form for kapitalinstrument, der har elementer fra både gæld og egenkapital. Al hybrid kernekapital skal blandt andet kunne nedskrives eller konverteres til aktiekapital ved en forudbestemt begivenhed. Hybrid kernekapital må derudover ikke have begrænset løbetid (skal være perpetual), og der må ikke være incitamenter til at indfri (for eksempel i form af rente step-ups). Der skal foretages nedskrivning eller konvertering, hvis CET1 falder til under 5,125 procent.

De instrumenter, der ikke opfylder kriterierne og er udstedt frem til 12. september 2010, udfases gradvis fra 2013 og ti år frem. Hvis der er incitamenter til at indfri kapital, samtidig med at et eller flere af de andre kriterier ikke er opfyldt, vil kapitalen ikke kunne medregnes efter den effektive forfaldsdato (dato for renteforhøjelse/rente step-up). Statsligt kapitalindskud, der ikke opfylder kriterierne som for eksempel de danske indskud (Bankpakke 2), vil kunne medregnes til og med 31. december 2017.

2.1.3 Krav til supplerende kapital

Der kan fortsat anvendes supplerende kapital i basis-kapitalen, men der må for den hybride kapital ikke være incitamentet til at indfri supplerende kapital, og kapitalen skal have en løbetid på minimum fem år ved udstedelsen. Medregning i opgørelsen af kreditinstituttets kapitalgrundlag i løbet af de sidste fem år før kapitalens forfald vil blive nedtrappet gradvis (20 procent per år). Også denne type kapital skal kunne nedskrives og/eller konverteres til aktiekapital, hvis kreditinstituttet ikke kan overleve på markedsvilkår.

2.1.4 Risikovægtede aktiver

Beregning af de risikovægtede aktiver er i store træk uændret. Der indføres dog det såkaldte CVA-tillæg for alle OTC-kontrakter med enkelte undtagelser, herunder kontrakter med en godkendt modpart (CCP), jf. nedenfor.

Herudover kan nævnes, at investeringer i venture kapital, private equity, spekulative ejendomsselskaber og alternative investeringsfonde betragtes som risikovægtede aktiver og derfor skal vægtes ind med 150 procent i nævneren.

2.2 De nye krav til, hvad regulatorisk kapital skal bestå af

Både i dag og fremover er kravet, at banker skal have en solvens på mindst 8 procent af de risikovægtede aktiver. Selvom de 8 procent således bliver bevaret i det nye system, bliver kravene til den egentlige kernekapital øget fra 2 til 4,5 procent. Herudover bliver selve kriterierne for de enkelte instrumenter også mere stringente.

Udover de eksisterende kapitalelementer bliver der med de nye regler også etableret fem nye kapitalbuffer:

1. Kapitalbevaringsbuffer
2. Kontracyklisk kapitalbuffer
3. Systemisk risikobuffer
4. Global systemisk kreditinstitutsbuffer
5. Andre systemiske buffere

Ad 1. Kapitalbevaringsbuffer (capital conservation buffer): Et nyt krav på 2,5 procent i den egentlige kernekapital, der introduceres af Basel III. Når en bank ikke lever op til kravet på 7 procent (4,5 % + 2,5 % i buffer) for den egentlige kernekapital, bliver banken begrænset i dividende og bonusbetalinger. Jo mere banken "æder" af bufferen, desto hårdere bliver begrænsningerne for banken.

Ad 2. Kontracyklisk kapitalbuffer (countercyclical capital buffer): Er ligeledes et nyt krav i Basel III. Som navnet indikerer, er formålet at lade buffere virke modsat af den økonomiske udvikling, hvilket kan medvirke til at forhindre bobler og kreditklemmer. Med denne buffer fuldt indfaset betyder det således et krav om 9,5 procent i CET1 (4,5 % + 2,5 % + 2,5 %).

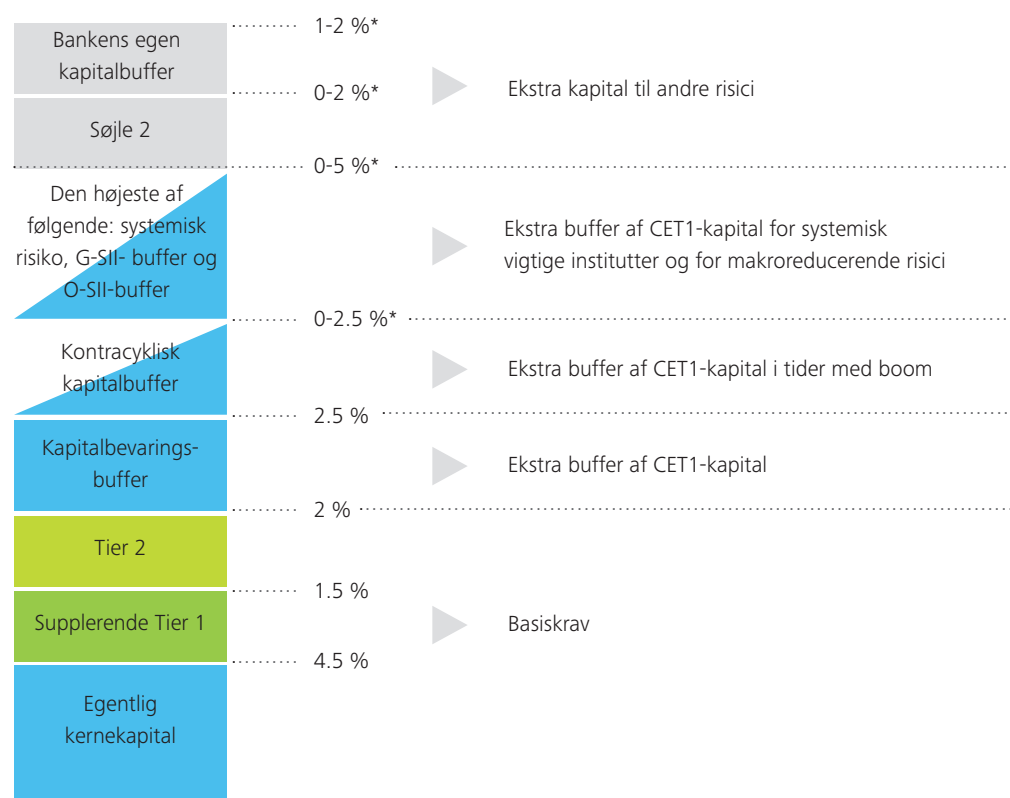
Ad 3. Systemisk risikobuffer: Hver medlemsstat kan introducere systemiske risikobuffere i den egentlige kernekapital for en eller flere grupper i sektoren for at undgå og mindske langsigtede ikke-cykliske systemiske eller makrorelaterede risici med potentiale til at skabe store negative konsekvenser for den finansielle sektor eller økonomien. Indtil 2015 vil buffere over 3 procent kræve godkendelse fra Europa-Kommissionen. Herefter vil bufferniveauer på 3 til 5 procent skulle indberettes til Kommissionen, EBA og ESRB. Det danske SIFI-udvalg forventer, at krav om identifikation af SIFI'er formentlig vil kunne gælde fra 2014, og udvalget anbefaler en forholdsvis simpel identifikationsmodel. Kravene forventes i Danmark at udgøre fra 1 til 3,5 procent. Hertil skal lægges, at udvalget foreslår en såkaldt krisehåndteringsbuffer på 5 procent fra 2020.

Ad 4. Global systemisk kreditinstitutsbuffer (G-SII): Er rettet mod banker, der er identificeret af de relevante myndigheder som globalt systemisk vigtige. Kriterier for identifikation og allokering i kategorier af SIFI-niveau er i overensstemmelse med de principper, der er vedtaget af G20, såsom størrelse, cross-border-aktiviteter og indre sammenkobling af enheder. Det obligatoriske tillæg er mellem 1 og 3,5 procent i den egentlige kernekapital og gælder fra 1. januar 2016. Den foreløbige liste indeholder 28 globale SIFI'er, heraf 19 europæiske. Der er ingen danske institutter, der bliver omfattet heraf.

Ad 5. Andre systemiske buffere (O-SII): Udover den obligatoriske globale buffer indeholder den politiske aftale en mulighed for, at andre systemisk vigtige institutter får tildelt et krav om yderligere buffer. Dette kan være såvel indenlandsk vigtige institutter som institutter, der er vigtige i EU. Der er sat en øvre grænse på 2 procent for denne buffer, der gælder fra 1. januar 2016, men kan tages i brug før.

Det kan supplerende nævnes, at der stadig er forhandlinger om etablering af et fælles EU-tilsyn med kreditinstitutter i regi af Den Europæiske Centralbank, ligesom der foregår drøftelser om etablering af et fælles krisehåndteringsregime på EU-niveau. Sammen med en eventuel indskydergaranti vil dette danne grundlag for den såkaldte bankunion. Der er endnu ikke taget stilling til dansk deltagelse, men hvis det besluttes, at Danmark deltager, kan det have væsentlig betydning for reguleringen af SIFI'er i Danmark.

Kapitalkravene kan samlet illustreres som i figuren nedenfor.



*Formodede højere grænser (værdier kan være højere))

Sektion 3

Nye områder i kapitalreglerne

3.1 Likviditet

Der forventes etableret to nye likviditetsbuffer med implementering i 2015-2018:

1. Liquidity Coverage Requirement (LCR): kortsigtet likviditetskrav (30 dage)
2. Net Stable Funding Requirement (NSFR): længerevarende funding (over 1 år)

Begge buffer skal dog gennemgå en observationsperiode, før de detaljerede krav bliver implementeret.

LCR

$$\frac{\text{Beholdning af højkvalitets likvide aktiver}}{\text{(Netto cash-outflow over de kommende 30 dage)}} \geq 100 \%$$

Højkvalitets likvide aktier (HQLA) skal primært bestå af kontanter, centralbankindeståender og statsobligationer (niveau 1-aktiver). I forhold til LCR har der været stor bekymring for, om realøkonomien ville lide under, at banker generelt ville rykke over mod mere likvide aktiver. I januar 2013 blev der offentliggjort en ændret tekst vedrørende LCR. Denne indebærer blandt andet forøgelse af aktivtyper, der kan inkluderes i beholdningen af højkvalitets likvide aktiver, samt ændring af definitionen af netto cash-outflow over de næste 30 dage. Herudover er implementeringsplanen ændret til:

- 60 procent i 2015
- 70 procent i 2016
- 80 procent i 2017
- 100 procent i 2018

Der vil således blive nået 100 procent implementering af LCR i 2018, hvor Basel III foreskriver 2019. Dette skyldes, at myndighederne gerne vil understrege vigtigheden af likviditetsreglerne. Det er dog sådan, at Europa-Kommissionen er berettiget til at skubbe 100 procent-indfasningen til 2019.

Da der lægges stor vægt på observationsperioden, er listen over likvide aktiver ikke endelig. I stedet er der udarbejdet en liste, der specificerer, hvilke aktiver der vil blive betragtet som likvide. I den rapport, EBA skal udarbejde, vil der blive overvejet en række aktiver såsom realkreditobligationer (p.t. klassificeret som 2A-aktiver), virksomhedsobligationer og noterede aktier.



Højkvalitets likvide aktiver	Begrænsning/haircut
Niveau 1-aktiver	
<ul style="list-style-type: none"> • Kontanter og centralbankreserver • Likvide værdipapirer, der repræsenterer krav mod eller krav garanteret af staten, centralbanker eller andre multilaterale udviklingsbanker, og som opfylder følgende betingelser: <ul style="list-style-type: none"> - Har en risikovægtning på 0 procent (RW) - Handles på repo- eller kontantmarkedet - Er dokumenteret som en troværdig kilde til likviditet - Ikke udgør en forpligtelse for et pengeinstitut • Stats- eller centralbankgæld i lokal valuta • Statsgæld vedrørende stater, der ikke er tillagt risikovægtning på 0 procent i fremmed valuta 	<ul style="list-style-type: none"> • 0 procent haircut
Niveau 2-aktiver (maksimum 40 procent af HQLA)	
Niveau 2A-aktiver	
<ul style="list-style-type: none"> • Omsætningsværdipapirer – som niveau 1, men med en risikovægtning på 20 procent og en værdiforringelse på maksimum 10 procent i stresssituationer • Likvide ikke-finansielle erhvervsobligationer \geq AA- • Særligt dækkede obligationer \geq AA- 	<ul style="list-style-type: none"> • 15 procent haircut
Niveau 2B-aktiver (maksimum 15 procent af HQLA)	
<ul style="list-style-type: none"> • Ikke-finansielle erhvervsobligationer med kreditvurderingen A+ til BBB- • Ubehæftede aktier • RMBS'er (residential mortgage-backed securities) med kreditvurderingen AA eller højere 	<ul style="list-style-type: none"> • (15 procent haircut på erhvervsobligationer) • (50 procent haircut på aktier) • (25 procent haircut på MBS)

I forhold til netto cash-outflow er der udarbejdet en liste over beregning heraf. Heri indgår blandt andet, at indlån skal indgå med mellem 3 og 10 procent, ligesom usikret og sikret funding skal medtages i større eller mindre omfang.

Et andet nyt forhold er, at hvis der er tale om en stresset situation, hvor de likvide aktiver bliver anvendt, kan LCR godt midlertidigt komme under 100 procent. I så fald skal Finanstilsynet informeres, og der skal lægges en plan for at komme over 100 procent igen.

NSFR

$$\frac{\text{Stabil funding til rådighed}}{\text{Krævet funding}} > 100 \%$$

Hensigten med kravet om stabil finansiering, NSFR, er at tilskynde kreditinstitutterne til i højere grad at benytte

sig af mellem- og langsigtet finansiering af deres aktiver og aktiviteter. NSFR fastsætter et minimumniveau af stabil finansiering, som banken skal holde givet likviditetsprofilen for de aktiver, som den finansierer, og de potentielle likviditetstræk, der måtte opstå fra kredittilsagn og andre ikke-balanceførte poster.

Stabil finansiering er defineret som finansiering, der må forventes at være stabil over en etårig tidshorisont. Basel-komiteen overvejer, om finansiering med en restløbetid på under ét år i en vis udstrækning kan tælle med som stabil finansiering.

Den samme basale tilgang vil blive anvendt som for LCR, men da udviklingen endnu ikke er så langt, vil der, i det omfang det er muligt, blive taget skridt til at implementere per 31. december 2016 efter en analyse af, hvordan et sådant strukturelt krav vil indvirke på sektoren.

3.2 Gearing (leverage)

Gearing er en fast bestanddel af det at drive bank og er aktuelt, når aktiverne overstiger kapitalbasen. Der er i Basel III ikke taget skridt til at stoppe gearing, men derimod til at begrænse overdreven gearing gennem et simpelt instrument. Gearing er defineret som Tier 1-kapital divideret med ikke-risikovægtede aktiver (eksponering) og skal formentlig være større end 3%.

Da gearingmålet er et nyt regulatorisk værktøj, hvor der som følge heraf mangler information om effektiviteten og konsekvensen af at implementere det som en bindende ratio, betragtes det som centralt at indsamle yderligere information, før der bliver tale om et bindende krav. Herunder er der opmærksomhed rettet mod de konsekvenser, det kan have for udlån til små og mellemstore virksomheder og til lavrisikoområder, ligesom generel handelsfinansiering kan komme til at lide.

Det forventes, at der først og fremmest bliver tale om at implementere en ratio under Søjle 2, og at der skal ske offentliggørelse fra 2015 og rapportering i slutningen af 2015. Der forventes bindende mål fra 2018.

3.3 Modpartskreditrisiko og central modpart (CCP)

I forlængelse af regulering af OTC-derivater og markedsinfrastrukturer (EMIR) øger de nye regler kravene til kapital associeret med derivater, der handles OTC. De nye regler ændrer de nuværende krav vedrørende eksponeringer mod exchange-traded derivattransaktioner på følgende måde.

Eksponeringer mod en CCP vil i modsætning til i dag blive mødt med krav til kapitalbeholdning. Omfanget afhænger af typen af eksponering. Handelseksponeringer vil dog være genstand for betydelig mindre krav til kapital end eksponeringen som følge af bidrag til CCP'ens defaultfond. Det skyldes, at defaultfondsbidragene kan blive anvendt til alles fordel i tilfælde af et andet clearingmedlems nedbrud.

Sammenlignet med eksponering fra bilateralt clearede transaktioner vil eksponering mod CCP'er være genstand for lave krav, så længe CCP'en lever op til særlige krav (dvs. EMIR). Hvis CCP'en ikke lever op til disse krav, vil handelseksponeringer være genstand for de samme krav som ved bilaterale handler, og defaultfondseksponeringer vil være omfattet af høje krav til egne midler.

3.4 Anvendelse af kreditvurderinger

En række banker har efter myndighedernes opfattelse ikke anvendt tilstrækkelige ressourcer på at forstå den risiko, de har påtaget sig, og har alene baseret vurderinger på eksterne kreditvurderinger, som der i øvrigt kun er meget få af. Med de nye regler vil myndighederne tilskynde til at anvende interne fremfor eksterne kreditvurderinger, og man søger derfor at fjerne referencer til CRA-kreditvurderinger i regler og regulering, hvor det er muligt, og erstatte det med alternative standarder for kreditvurdering. Herudover vil man forvente, at banker, markedsdeltagere og investorer udarbejder deres egne kreditvurderinger. Der er flere udfordringer forbundet hermed:

1. Institutter skal forstå de risici og aktiviteter, de udfører. En sådan vurdering kan ikke fuldt ud outsources til en anden leverandør. Det mest udbredte problem er, hvis institutter investerer i ratede værdipapirer uden helt at forstå dem. Der er således allerede i dag krav til at udføre analyser af securitiserede værdipapirer, også selvom de er AAA-ratede. Herudover skal institutterne have deres egne forsvarlige kreditvurderingsprincipper og beslutningsprocesser. Det gælder, uanset om der lånes til kunde, eller der indgås i andre former for eksponeringer. Eksterne kreditvurderinger kan indgå som et element blandt andre faktorer, men må ikke være hovedelementet.
2. Hertil kommer beregning af den regulatoriske kapital. Selvom overdreven støtte til eksterne kreditvurderinger ikke er tilladt, betyder det ikke, at der ikke må refereres hertil. Det er vurderingen, at sådanne referencer ofte er de bedst tilgængelige, ligesom systemer, der skal producere interne kreditvurderinger, er meget dyre at implementere og udvikle. Det nye framework kræver derfor, at institutter, der har betydelige eksponeringer mod en given portefølje, skal udvikle interne kreditvurderinger for denne og benchmarke egne vurderinger op mod en ekstern vurdering. Hvis denne sammenligning viser, at kapitalkravet er undervurderet i forhold til den interne vurdering, skal der afsættes yderligere kapital.

Sektion 4

Øvrige forhold i direktivet

4.1 Corporate governance

De fleste af de nye regler er rettet mod banker (kreditinstitutter), da det er betragtningen, at det er her, det for alvor er gået galt i forbindelse med den økonomiske krise. Men det er også vurderingen, at de regler, der gælder for eksempelvis forsikringselskaber og investeringsfonde, allerede er mere detaljerede end de mere generelle regler, der gælder for banker. For at modvirke tilsynsarbitrage er det hensigten også at reformere andre sektorer, så de kommer på linje med de regler, der gælder for banker (fx UCITS og Solvency II), under hensyntagen til, at der er tale om forskellige sektorer.

CRD IV introducerer klare corporate governance-arrangementer, der omfatter bestyrelsens sammensætning, dens funktioner og dens rolle i risikoovervågningen. Status og uafhængighed af risikofunktionen er også forbedret. Tilsynene vil spille en eksplicit rolle i overvågningen af risikogovernance i banker. Formålet er at undgå overdreven risikotagning i enkeltinstitutter og dermed ultimativt akkumulering af risici i det finansielle system.

Der er endvidere indført betragtninger om, at forskellighed i bestyrelsessammensætningen hjælper til at få flere forskellige vurderinger i bestyrelsen og dermed undgå eller mindske risikoen for gruppetankegang.

Endelig er det tanken at øge transparensen vedrørende aktiviteterne i banker, der opererer i flere lande, herunder især profit, skatter og subsidier i de forskellige jurisdiktioner. Det er medlemsstaternes opgave at sikre, at de enkelte banker offentliggør sådanne informationer.

4.2 Aflønning

For at sikre, at aflønningspolitikker ikke giver incitament til at tage risici, der underminerer sund og effektiv risikostyring, introduceredes der allerede ved CRD III en række tekniske kriterier. Kriterierne underbygger aflønningspolitikker i kreditinstitutter i relation til de kategorier af ansatte, hvis professionelle virke har væsentlig indflydelse på risikoprofilen (risikotagere). Det inkluderer følgende:

- En væsentlig andel og mindst 50 procent af variabel aflønning skal udgøres af aktierelaterede instrumenter.
- En væsentlig del af den variable aflønning og mindst 40 procent henholdsvis 60 procent af beløbet skal udskydes i 3-5 år. De 60 procent gælder i Danmark for beløb over 100.000 EUR.

Det er her op til de enkelte banker at vurdere, hvad der er relevant og rimeligt, men der er ingen maksimumandel af variabelt vederlag. CRD IV bærer i væsentligt omfang de gamle regler videre, men introducerer også nye regler vedrørende transparens og oplysningskrav for personer, der tjener mere end 1 mio. EUR per år. Herudover vil der for at modvirke overdreven risikotagning blive indført følgende:

- Den variable komponent må ikke overstige 100 procent af den faste komponent af den samlede løn for hver person (medlemsstaten kan fastsætte en lavere maksimumfrekvens).
- Hvis instituttet overstiger 100 procent-grænsen for forholdet mellem variabel og fast aflønning, skal aktionærerne med kvalificeret majoritet godkende dette niveau, så længe det ikke overstiger 200 procent. De relevante myndigheder skal informeres om anbefalingerne til aktionærerne og resultatet af afstemningen.

Senest ved udgangen af 2014 kommer EBA med yderligere guidance i relation til, hvilke instrumenter der er variable, og hvilke personer der har væsentlig indflydelse på risikoprofilen.

Reglerne gælder for den øverste ledelse, risikotagere, ansatte i kontrolfunktioner samt andre ansatte, der er i samme aflønningskategori som den øverste ledelse og risikotagerne. Reglerne er bindende for alle kreditinstitutter og investeringsselskaber i Europa.

4.3 Sanktioner

Direktivet vil kræve, at de enkelte medlemsstater indfører administrative sanktionsmuligheder i forbindelse med overtrædelse af EU's bankregler. Det betyder for eksempel indførelse af:

- Forskellige typer sanktioner og mulige modtagere
- Bødeniveauer
- Kriterier, der vil gælde i forbindelse med anvendelse af sanktioner
- Offentliggørelse af sanktioner
- Mekanismer, der opfordrer til at rapportere om overtrædelse

Sanktionsmulighederne er ikke relevante i forhold til overholdelse af den nationale straffelovgivning. Hvis en bank er i problemer, er det centralt at prøve at redde den og ikke at give den en bøde. Det er således ikke hensigten, at reglerne om sanktionsmuligheder indføres for at sanktionere overtrædelse af kapitalreglerne, men de er centrale for at sikre overholdelse af andre regler. Der vil derfor også blive indført krav om whistleblowingfunktioner.

Der bør være sanktionsmuligheder ved følgende forhold:

- Ikke-tilladte bankaktiviteter
- Manglende information til myndighederne ved køb af kvalificerede andele
- Manglende overholdelse af governancekrav
- Manglende rapportering om kapital, likviditet, gearing og store engagementer
- Manglende overholdelse af grænser for store engagementer
- Manglende overholdelse af generelle likviditetskrav
- Manglende overholdelse af krav om offentliggørelse (Søjle 3)



Bilag 1

Forventede tidsfrister og indfasning i Basel III

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Egentlig kernekapital (CET1)			3,5 %	4,0 %	4,5 %	4,5 %	4,5 %	4,5 %	4,5 %
Kapitalbevaringsbuffer						0,625 %	1,25 %	1,875 %	2,5 %
Minimumkernekapital plus kapitalbevaringsbuffer			3,5 %	4,0 %	4,5 %	5,125 %	5,75 %	6,375 %	7,0 %
Indfasning af fradrag i egentlig kernekapital, mv.				20 %	40 %	60 %	80 %	100 %	100 %
Minimumkernekapital			4,5 %	5,5 %	6,0 %	6,0 %	6,0 %	6,0 %	6,0 %
Samlet minimumkapital			8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %
Samlet minimumkapital plus kapitalbevaringsbuffer			8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,625 %	9,25 %	9,875 %	10,5 %
Kontracyklisk buffer						0,625 %	1,25 %	1,875 %	2,5 %
Global systemisk buffer						Obligatorisk buffer på 1-3,5 % CET1			
Andre systemiske buffere						Frivillig buffer op til 2 % CET1			
Systemisk risikobuffer				0 -3 % kræver godkendelse	3-5 % mod notifikation til Kommissionen, EBA og ESRB. Buffere over 5 % skal godkendes af Kommissionen				
Gearingsgrad	Tilsynsmyndigheders overvågning		Kører parallelt fra 1. januar 2013 til 1. januar 2017 Oplysninger gives fra 1. januar 2015						Overgang til Søjle 1
Likviditetsdækningsgrad (LCR)	Observationsperiode begynder				60 %	70 %	80 %	90 %	100 %
Mål for stabil finansiering (NSFR)		Observationsperiode begynder						Indførelse af mindstekrav	

Kontakt

Per Rolf Larssen

Partner

Tlf. +45 51 51 47 56

prlarssen@deloitte.dk

Om Deloitte

Deloitte leverer ydelser inden for Revision, Skat, Consulting og Financial Advisory til både offentlige og private virksomheder i en lang række brancher. Vores globale netværk med medlemsfirmaer i mere end 150 lande sikrer, at vi kan stille stærke kompetencer til rådighed og yde service af højeste kvalitet, når vi skal hjælpe vores kunder med at løse deres mest komplekse forretningsmæssige udfordringer. Deloitte's ca. 200.000 medarbejdere arbejder målrettet efter at sætte den højeste standard.

Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Deloitte er en betegnelse for Deloitte Touche Tohmatsu Limited, der er et britisk selskab med begrænset ansvar, og dets netværk af medlemsfirmaer. Hvert medlemsfirma udgør en separat og uafhængig juridisk enhed. Vi henviser til www.deloitte.com/about for en udførlig beskrivelse af den juridiske struktur i Deloitte Touche Tohmatsu Limited og dets medlemsfirmaer.